

Тема 2. Розвиток мовлення. Складання анотації на книжку з використанням прислівників.

I. Ознайомлення з особливостями жанр

–То що таке «анотація

Анотація (лат.) – короткий виклад змісту книги, часто з критичною оцінкою її (за Тлумачним словником).

II. Ознайомлення зі зразками

Гра «Угадай твір за анотацією»

Текст 1

М. Стельмах. Гуси-лебеді летять. – К. : Центр навчальної літератури, 2017. – 140 с.

Автобіографічна повість М. Стельмаха зображує нелегке дитинство хлопчика Михайлика, у якого не було навіть чобіт. Але це зовсім не завадило йому відчувати радість життя, помічати красу навколишньої природи, бути добрим і милосердним, поважати хліборобську працю українського села. У книзі зібрані спогади про рідних письменника – батька, матір, діда з бабусею. Саме від них він отримав перші уроки людяності, відчуття прекрасного, здатність до мрії, почуття гумору і проніс їх через усе своє життя. Книга адресована школярам віком 10 – 15 років.

Текст 2

Б. Лепкий. Мишка. – К. : Школа, 2007. – 180 с. Казка має підзаголовок: для малих і великих. І це не даремно. За фантастичними, казковими подіями криються великі істини: не треба бути скупим, не можна збудувати свого щастя на воєнному лихолітті, на чужому горі та зубожінні. Ма-ла мишка зрозуміла це й покарала, як могла, господаря, покинула теплий дім і пішла жити в поле. Чому так трапилося, ви дізнаєтесь, прочитавши цей твір. Книга розрахована на широке коло читачів. 4

Чи звернули ви увагу на **шаблонні (стандартні) вирази** в анотації : – у книзі зібрані спогади; – до книги увійшли; – книга адресована; – книга розрахована на широке коло читачів.

Шаблонні вирази, щоб зацікавити, заінтригувати : – чому так трапилось, ви дізнаєтесь, прочитавши книгу; – яку таємницю приховує герой? А чи не забули ми про прислівники, яка їх роль у тексті анотації?

III. Дослідження-спостереження над мовним матеріалом

Перед вами дві картки з текстами-анотаціями. У першому тексті (Картка 1) немає жодного прислівника. (Учні читають текст).

КАРТКА 1.

Стороженко Олекса. Скарб. – К. : Знання, 2018. – 223 с.

Люди замислювалися над тим, що таке щастя. Історія Павлуся, головного героя оповідання Олекси Стороженка «Скарб», показує, що безділля і ситість – це ще не щастя. Не може бути щасливою та людина, котра, не зігріваючи своїм теплом інших, проживає свій вік. Хоч і таланило в усьому Павлусеві, але його щастя мало б хто захотів. Оповідання має повчальний характер. Книга розрахована на широке коло читачів. Виконати завдання.

КАРТКА 2.

Перепишіть текст-анотацію, на місці крапок уставте дібрані з довідки прислівники.

Стороженко Олекса. Скарб. – К. : Знання, 2018. – 223 с.

..... люди замислювалися над тим, що таке щастя. Історія Павлуся, головного героя оповідання Олекси Стороженка «Скарб», ... показує, що безділля і

ситість – це ще не щастя. Не може бути щасливою та людина, котра, не зігріваючи своїм теплом інших, ... й ..... проживає свій вік. Хоч і таланило ..... і в усьому Павлусеві, але його щастя мало б хто захотів ..... Оповідання має повчальний характер.

Книга розрахована на широке коло читачів.

ДОВІДКА

Безцільно, завжди, безглуздо, здавна, по-справжньому, переконливо.

КАРТКА 3.

Стороженко Олекса. Скарб. – К. : Знання, 2018. – 223 с.

Здавна люди замислювалися над тим, що таке щастя. Історія Павлуся, головного героя оповідання Олекси Стороженка «Скарб», **переконливо** показує, що безділля і ситість – це ще не щастя. Не може бути щасливою та людина, ко-тра, не зігріваючи своїм теплом інших, **безцільно й безглуздо** проживає свій вік. Хоч і таланило **завжди** і в усьому Павлусеві, але його щастя мало б хто захотів **по-справжньому**. Оповідання має повчальний характер.

Книга розрахована на широке коло читачів.

То що ж показало дослідження-спостереження? Який із текстів-анотацій більш виразний, чому? (Учні поступово підходять до висновку, що більш виразний другий текст-анотація завдяки використанню прислівників, що передають суб'єктивне ставлення мовця; деталізують, уточнюють, всебічно характеризують дію; увиразнюють текст).

Чи готові до написання анотації?

Інструкція

Як скласти анотацію (Підручник с. 90) 1. Подайте бібліографію: вихідні дані книжки. 2. Вкажіть:

-коли й де відбуваються події, про які розказано в книжці; – хто головний герой, чим він цікавий; – у яку ситуацію (несподівану, скрутну, цікаву) потрапляє цей герой; – які проблеми він прагне вирішити; – які перешкоди долає.

Пам'ятайте: – обсяг анотації – 5-6 речень (1 – 2 абзаци); – складаючи анотацію, використовуйте прислівники; – не оцінюйте книжки! – мета анотації – зацікавити читача.

I Рефлексія.

Чи знадобиться вміння складати анотацію в подальшому навчанні, житті?

Анотація від вчителя

На уроках української літератури почнемо працювати над твором М. Павленко «Русалонька із 7-В або Прокляття роду Кулаківських». Пропоную вам анотацію на цей твір.

М. Павленко. Русалонька із 7-В або Прокляття роду Кулаківських. – В. : Теза, 2011. – 220 с.

Повість-казка М. Павленко «Русалонька із 7-В або Прокляття роду Кулаківських» - це перша книга із цілої серії про надзвичайно привабливу й неординарну героїню – семикласницю Софійку. Що ж робить ця дівчинка, коли над красенем однокласником нависає родове прокляття, коли її саму домучують ні-чні жахіття сусідської квартири або коли треба рятувати тітоньку від її ж влас-ного весілля? Софійка попри все намагається розплутати зловісну таємницю. І у великій пригоді їй стає старовинна шафа. Як саме? Про це ви дізнаєтесь, прочитавши цей цікавий фантастичний і пригодницький твір.

Для школярів віком 10 – 15 років.

А ще хочу запропонувати вам

ТОП – 8 ЗАХОПЛЮЮЧИХ КНИГ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

1. Галина Ткачук «Вечірні крамниці вулиці Волоської»
2. Володимир Аренєв «Душниця»
3. Ірен Роздобудько «Арсен»
4. Наталія Щерба «Часодії»
5. Сергій Гридін «Не такий»
6. Оксана Луцєвська «Інший дім»
7. Галина Рис «Намалюй мене пташкою»
8. Дзвінка Матіяш «День Сніговика»

Завдання

Складіть і запишіть анотацію на вашу улюблену книжку (письмово в зошиті)

БАЖАЮ УСПІХУ!